

Nr 59.

Ankom till riksdagens kansli den 11 april 1945 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för stationsmästaren F. E. Pettersson från utgivande av visst skadeståndsbelopp.

(4:e avd.)

I propositionen nr 110 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 23 februari 1945, föreslagit riksdagen medgiva, att stationsmästaren Frans Erik Pettersson må befrias från honom åliggande ersättningsskyldighet till statens järnvägar med 10 163 kronor 25 öre jämlikt Vättle, Ale och Kullings domsagas häradsrätts utslag den 5 april 1943.

Den 28 augusti 1942 inträffade på linjen Torp—Alingsås å västra stambanan en sammanstötning mellan ett persontåg och en dressin, varvid en person dödades samt viss egendom skadades eller förstördes.

Genom lagakraftvunnet utslag den 5 april 1943 dömde *Vättle, Ale och Kullings domsagas häradsrätt* den vid olyckan tjänstgörande tågklararen i Torp, Frans Erik Pettersson, att till statens järnvägar utgiva skadestånd med 10 163 kronor 25 öre.

I en den 14 maj 1943 dagtecknad skrift har *Pettersson* anhållit att av nåd bli befriad från skyldigheten att utgiva det utdömda skadeståndet.

Järnvägsstyrelsen och statskontoret hava utlåtit sig i ärendet.

Järnvägsstyrelsen har därvid tillstyrkt Petterssons framställning under framhållande av att skadestånd, som kunde åvila statens järnvägars befattningshavare på grund av ansvar för olyckor och missöden, vilka uppkommit genom tågdriften, borde utkrävas endast i fall, då uppsåt eller grovt vållande föreläge från den skyldige befattningshavarens sida. Statens järnvägar hade under lång tid tillämpat det förfaringssättet att ej framställa några ersättningskrav mot befattningshavaren för skador, som uppkommit genom tågdrift. Den försumlige hade i stället fått undergå disciplinär bestraffning. Endast i de undantagsfall då rättegång förts vid allmän domstol, hade skadeståndsbelopp blivit utdömda, varefter, sedan hänvändelse gjorts till Kungl. Maj:t och riksdagen, avskrivning av fordringsbeloppet ägt rum.

Statskontoret har föreslagit, att Pettersson efter inbetalande till statens järnvägar av förslagsvis 1 000 kronor måtte erhålla befrielse från återstående del av skuldbeloppet.

Departementschefen har anfört följande i anledning av järnvägsstyrelsens och statskontorets ståndpunkter.

Inom finansdepartementet hava vissa överväganden ägt rum beträffande den allmänna, av riksdagen i olika sammanhang berörda frågan om rätten att avstå från kronans fordringsanspråk samt om tillvägagångssättet i dylika mål. Denna fråga är dock ännu beroende av Kungl. Maj:ts prövning. Med hänsyn härtill finner jag mig icke nu böra taga slutlig ställning till den av järnvägsstyrelsen berörda principfrågan. Intill dess ett avgörande i principfrågan blir möjligt, torde icke heller någon ändring i det hittills tillämpade förfaringssättet i nu avsedda fall böra vidtagas med avseende vare sig å disciplinmålen eller å de mål, som handläggas av allmän domstol. Jag förutsätter sålunda, att det tills vidare liksom hittills skall få ankomma på avgöranden i varje särskilt fall att bestämma, huruvida full befrielse från ådömd ersättningsskyldighet skall medgivas, varvid självfallet även förhållandena beträffande järnvägsdriftens natur och därav betingade särskilda risker för trafikpersonalen torde få beaktas.

Vad angår den i nådeärendet föreliggande olyckan finner jag den omständigheten, att Pettersson enligt häradsrättens på utlåtande av medicinalstyrelsen grundade utslag vid tillfället ifråga lidit av sådan svårare rubbning av själsverksamheten, som avses i 5 kap. 5 § strafflagen, i förening med vad i ärendet blivit upplyst rörande Petterssons ekonomi och förekommande omständigheter i övrigt utgöra tillräckligt skäl för att tillstyrka, att Pettersson helt befrias från skyldigheten att utgiva honom ådömt skadestånd.

Till den allmänna frågan om de principer, som skola följas vid kronans avstående från fordringsanspråk, torde ett ställningstagande ej nu vara påkallat. I förevarande fall synas omständigheterna vara sådana, att kronan helt bör avstå från det tillerkända skadeståndet. Med tillstyrkande av propositionen hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva, att stationsmästaren Frans Erik Pettersson må befrias från honom åliggande ersättningsskyldighet till statens järnvägar med 10 163 kronor 25 öre jämlikt Vättle, Ale och Kullings domsagas häradsrätts utslag den 5 april 1943.

Stockholm den 10 april 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 56.
